

Protokół kontroli doraźnej

1. Nazwa szkoły/placówki, siedziba: **Szkoła Podstawowa Specjalna nr 8 w Zespole Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych w Cieszynie, ul. Wojska Polskiego 3, 43-400 Cieszyn**

2. Imię i nazwisko dyrektora: **Agnieszka Koziel**

3. Nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny: **Śląski Kurator Oświaty, 40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a**

4. Imię i nazwisko kontrolującego: **Małgorzata Kasztura**

5. Data wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli: **31 października 2019 roku, DK-BB.5533.2.113.2019**

6. Terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli: **5 i 7 listopada 2019 roku**

7. Tematyka kontroli:

Posiadanie przez nauczycieli wymaganych kwalifikacji do prowadzenia przydzielonych im zajęć, przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia oraz upowszechnianie wiedzy o tych prawach oraz zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki

8. Czynności kontrolne:

Przeprowadzono rozmowę z dyrektorem szkoły, obserwację szkoły oraz analizę dokumentów:

- statut SOSW w ZPSWR w Cieszynie,
- dzienniki zajęć,
- arkusze organizacji pracy szkoły,
- plany nadzoru pedagogicznego,
- sprawozdania z realizacji nadzoru pedagogicznego,
- protokół spotkania członków Samorządu Uczniowskiego ZPSRW w Cieszynie,
- Procedury postępowania w ZPSRW w Cieszynie,
- tygodniowy plan zajęć,
- zaświadczenia o szkoleniu z zakresu udzielania pierwszej pomocy losowo wybranych nauczycieli,
- rejestr wypadków uczniów,
- protokoły powypadkowe,
- karty i regulaminy wycieczek,
- Protokół kontroli obiektów należących do szkoły pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów (28 sierpnia 2018 oraz 30 sierpnia 2019),
- schemat ewakuacji szkoły,
- sprawozdanie szkolnego koordynatora ds. bezpieczeństwa,
- dyplomy i świadectwa potwierdzające posiadanie przez nauczycieli kwalifikacji do prowadzenia powierzonych im zajęć,
- wyciąg z protokołu posiedzenia Rady Pedagogicznej ZPSWR w Cieszynie z dnia 27 sierpnia 2018 roku,
- wyciąg z protokołu posiedzenia Rady Pedagogicznej ZPSWR w Cieszynie z dnia 29

sierpnia 2018 roku,

- dziennik zajęć (stymulacja audio-psycho-lingwistyczna metodą Tomatis),
- harmonogramy Tygodnia Profilaktyki z lat 2016-2018,
- harmonogram Dni Profilaktyki „Smak życia” 2015.

W dniu 18 listopada 2019 r. drogą elektroniczną przekazano:

- Regulamin Samorządu Uczniowskiego ZPSRW w Cieszynie,
- zaświadczenie o terminie planowanego szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Kontrola doraźna została przeprowadzona w związku z wnioskiem p. A. Kozieł Dyrektora Zespołu Placówek Szkolno-Rewalidacyjno-Wychowawczych o dokonanie oceny pracy (data wpływu 17 października 2019 roku).

9. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości:

- 1) Szkoła Podstawowa Specjalna nr 8 w Cieszynie wchodzi w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Zespole Placówek Szkolno-Rewalidacyjno-Wychowawczych w Cieszynie.
- 2) Dyrektor prowadzi rejestr wyjść grupowych uczniów, z wyjątkiem wycieczek. Rejestr zawiera: datę, miejsce i godzinę wyjścia lub zbiórki uczniów, cel lub program wyjścia, miejsce i godzinę powrotu, imiona i nazwiska opiekunów, liczbę uczniów oraz podpisy opiekunów i dyrektora. Rejestr stanowią wpięte do teczki karty wyjść przekazane dyrektorowi przez poszczególnych nauczycieli.
- 3) Dyrektor, co najmniej raz w roku, dokonuje kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, oraz określa kierunki ich poprawy. Z ustaleń kontroli sporządza się protokół, który podpisują osoby biorące w niej udział (28 sierpnia 2018 oraz 30 sierpnia 2019). Kopię protokołu dyrektor przekazuje organowi prowadzącemu. W obu dokumentach brak zaleceń pokontrolnych.
- 4) Plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych uwzględnia: równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu, możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.
- 5) Dyrektor zapewnia uczniom miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych.
- 6) Plan ewakuacji został umieszczony w widocznym miejscu na każdej kondygnacji budynku w sposób zapewniający łatwy do niego dostęp. Drogi ewakuacyjne są oznaczone w sposób wyraźny i trwały.
- 7) Teren szkoły nie został w pełni ogrodzony. Jest to jednak wynikiem usytuowania budynku, który stanowi jeden z elementów dawnego kompleksu koszarów wojskowych – pod budynkiem biegnie droga dojazdowa do budynku należącego obecnie do innego podmiotu.
- 8) Na terenie szkoły zapewniono właściwe oświetlenie oraz równą nawierzchnię dróg, przejść i boisk.

- 9) Otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia zakryto odpowiednimi pokrywami.
- 10) Szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren szkoły zabezpieczono w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię.
- 11) W pomieszczeniach sanitarnohigienicznych zapewniono ciepłą i zimną bieżącą wodę oraz środki higieny osobistej. Skontrolowane urządzenia sanitarnohigieniczne są utrzymywane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej.
- 12) Sprzęty, z których korzystają uczniowie dostosowuje się do wymagań ergonomii. Szkoła nabywa wyposażenie posiadające odpowiednie atesty lub certyfikaty.
- 13) W czasie kontroli zajęcia nie był prowadzone bez nadzoru upoważnionej do tego osoby, a przerwy w zajęciach uczniowie spędzali pod nadzorem nauczyciela.
- 14) Miejsca pracy oraz pomieszczenia, do których jest wzbroniony dostęp osobom nieuprawnionym, są odpowiednio oznakowane i zabezpieczone przed swobodnym do nich dostępem.
- 15) Stopnie schodów nie są śliskie. Brak otwartej przestrzeni pomiędzy biegami schodów.
- 16) Dyrektor, po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego (28.11.2018) w roku szkolnym 2018/2019 ustalił długość przerw międzylekcyjnych oraz zorganizował przerwy w sposób umożliwiający uczniom spożycie posiłków na terenie szkoły. W trakcie działań kontrolnych nie przedstawiono dokumentacji wskazującej na przeprowadzenie tej procedury w bieżącym roku szkolnym.
- 17) Pomieszczenia szkoły, w szczególności pokój nauczycielski, pracownię, świetlicę, warsztaty szkolne oraz kuchnię, wyposaża się w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy.
- 18) Jak skontrolowano (teczki osobowe nauczycieli oraz pracowników niepedagogicznych, których nazwiska rozpoczynają się na litery: a, r, s i t), pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Powyższe nie dotyczy osób zatrudnionych po dniu 1 września 2019 roku, dla których szkolenie zaplanowano na 25 listopada 2019 roku. Dyrektor przedstawił w tym zakresie zaświadczenie wydane przez organizatora szkolenia.
- 19) Przy maszynach i innych urządzeniach technicznych lub w ich pobliżu w widocznym miejscu wywieszono instrukcje bezpiecznej obsługi.
- 20) W warsztacie, laboratorium i pracowni w widocznych i łatwo dostępnych miejscach wywieszono regulaminy określające zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.
- 21) Bramki i kosze do gry oraz inne urządzenia, których przemieszczenie się może stanowić zagrożenie dla zdrowia ćwiczących, są mocowane na stałe.
- 22) W salach oraz w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszczono tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.
- 23) Przy organizacji zajęć, imprez i wycieczek poza terenem szkoły liczbę opiekunów oraz sposób zorganizowania opieki ustala się, uwzględniając wiek, stopień rozwoju psychofizycznego, stan zdrowia i niepełnosprawność osób powierzonych opiece szkoły, a także specyfikę zajęć, imprez i wycieczek oraz warunki, w jakich będą się one odbywać. Kryteria te uwzględnia się również przy ustalaniu programu zajęć, imprez i wycieczek.

24) O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie: rodziców (opiekunów) poszkodowanego, pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy, społecznego inspektora pracy oraz organ prowadzący szkołę. Dyrektor nie okazał dokumentów wskazujących na niezwłoczne zawiadamianie rady rodziców.

25) Członków zespołu powołuje dyrektor. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy zgodny ze wzorem stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. W skład zespołu wchodzi pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz społeczny inspektor pracy. Przewodniczącym zespołu jest pracownik służby bhp. Protokół powypadkowy sporządza się w terminie 21 dni od dnia zakończenia postępowania powypadkowego i niezwłocznie doręcza osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami tego postępowania. Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w szkole. Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor. Rejestr wypadków prowadzi dyrektor.

26) Dyrektor omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im (np. protokół z posiedzenia Rady Pedagogicznej Zespołu Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych w Cieszynie z dnia 30 stycznia 2019 r.).

27) Statut SOSW zawiera m.in. zakres zadań nauczycieli, w tym nauczyciela wychowawcy i nauczyciela bibliotekarza, oraz innych pracowników szkoły, w tym także zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę, a także sposób i formy wykonywania tych zadań dostosowane do wieku i potrzeb uczniów oraz warunków środowiskowych szkoły.

28) W zakresie kwalifikacji nauczycieli skontrolowano 4 losowo wybrane teczki osobowe nauczycieli prowadzących zajęcia edukacyjne w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 8 w ZPSWR w Cieszynie. W trzech spośród czterech przypadków kwalifikacje nauczycieli nie budziły zastrzeżeń kontrolującego, jednak w przypadku nauczyciela, któremu powierzono m.in. prowadzenie zajęć języka angielskiego w klasach od I do IV kwalifikacje posiadane przez nauczyciela nie były wystarczające. Ukończył on studia magisterskie na kierunku terapia pedagogiczna z oligofrenopedagogiką oraz kurs kwalifikacyjny w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju i edukacji dzieci autystycznych, a ponadto uzyskał certyfikat znajomości języka angielskiego First Certificate in English (University of Cambridge. ESOL Examinations, Grand C). Powyższe, zgodnie z § 15 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 1 sierpnia 2017 roku, w powiązaniu z § 12 tego rozporządzenia, nie nadaje tej osobie kwalifikacji do prowadzenia zajęć języka angielskiego. Należy bowiem zauważyć, że nauczyciel nie ukończył studiów podyplomowych lub kursu kwalifikacyjnego, w zakresie wczesnego nauczania danego języka obcego, a zgodnie z treścią § 30 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 roku w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych nauczycieli (w brzmieniu nadanym w Dz. U. z 2017 r. poz. 1575) do dnia 31 sierpnia 2020 roku możliwe jest powierzenie takiej osobie obowiązków nauczyciela języka obcego wyłącznie w przedszkolu.

str. 4

29) Prawa i obowiązki uczniów zostały określone w statucie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego (Rozdział IX dokumentu). Statut zawiera m.in. prawa i obowiązki uczniów, w tym rodzaje nagród i warunki ich przyznawania uczniom oraz tryb wnoszenia zastrzeżeń do przyznanej nagrody, rodzaje kar stosowanych wobec uczniów oraz tryb odwoływania się od kary, przypadki, w których dyrektor szkoły podstawowej może wystąpić do kuratora oświaty z wnioskiem o przeniesienie ucznia do innej szkoły, formy opieki i pomocy uczniom, którym z przyczyn rozwojowych, rodzinnych lub losowych jest potrzebna pomoc i wsparcie, organy szkoły oraz ich szczegółowe kompetencje, a także szczegółowe warunki współdziałania organów szkoły oraz sposób rozwiązywania sporów między nimi.

30) Prawa i obowiązki uczniów są upowszechniane podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych (por. np. tematyka zajęć z wychowawcą) oraz imprez szkolnych (np. Tydzień Profilaktyki). Ponadto problematyka ta jest również upowszechniana na gazecie ściennej udostępnionej na jednym z korytarzy jednostki.

31) W trakcie kontroli stwierdzono, że regulamin Samorządu Uczniowskiego jest przyjmowany uchwałą Rady Pedagogicznej ZPSRW (por. protokół z posiedzenia Rady Pedagogicznej ZPSRW w Cieszynie z dnia 27 czerwca 2018 roku, pkt 12 – *poddanie pod głosowanie zatwierdzenia do realizacji Regulaminu Samorządu Uczniowskiego*), co narusza art. 85 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, ze zm.), zgodnie z którym: *Zasady wybierania i działania organów samorządu określa regulamin uchwalany przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym.* W protokole ze spotkania przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego ZPSRW w Cieszynie w dniu 20 września 2019 odnotowano *zapoznanie z regulaminem samorządu uczniowskiego, który został zatwierdzony na konferencji plenarnej 27 czerwca [2019]* oraz obowiązkami i prawami przedstawicieli samorządu. Ustalono ponadto, że opiekun samorządu wskazywany jest przez dyrektora szkoły, co zostało określone w Regulaminie Samorządu Uczniowskiego ZPSRW w Cieszynie – por. § 9 ust. 2 dokumentu: *Wyboru opiekuna samorządu dokonuje dyrektor szkoły.* Powyższe narusza art. 85 ust. 5 pkt. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe. Jednocześnie w § 4 ust. 6 pkt. 6 regulaminu SU ZPSRW w Cieszynie znajduje się zapis powtarzający treść art. 85 ust. 5 pkt. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.

10. Opis ujawnionych nieprawidłowości w zakresie nieobjętym kontrolą w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły/placówki:

1) Rozdział X § 7 (błędnie wskazany jako § 6) w ust. 1 statutu SOSW (brak statutowych poszczególnych szkół wchodzących w skład SOSW) stanowi, że *rodzice mogą złożyć u dyrektora szkoły rezygnację z uczestniczenia dziecka w nauce religii. Może to zrobić sam uczeń, w przypadku gdy jest pełnoletni. Rezygnacja może nastąpić z początkiem roku szkolnego.* Powyższe narusza § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. z 1992 r. Nr 36, poz. 155, ze zm.) stanowiący, że *w publicznych szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych, zwanych dalej "szkołami", organizuje się naukę religii i etyki w szkołach podstawowych –*

na życzenie rodziców, w szkołach ponadpodstawowych - na życzenie bądź rodziców, bądź samych uczniów; po osiągnięciu pełnoletności o pobieraniu nauki religii i etyki decydują uczniowie. W ust. 2 ustawodawca zapisał: oświadczenie [dot. chęci uczestnictwa w zajęciach religii] nie musi być ponawiane w kolejnym roku szkolnym, może jednak zostać zmienione. Nie wskazano tu terminu zmiany oświadczenia, zatem należy przyjąć, że może to zostać uczynione w każdym czasie.

Sposób sformułowania prawa do rezygnacji z lekcji religii (prawo do rezygnacji, o którym mowa w § 7, błędnie oznaczonym jako § 6, ust. 1 rozdziału X statutu) nie uwzględnia możliwości rezygnacji z etyki, co wskazuje, że wbrew zapisom poczynionym w rozporządzeniu, te drugie zajęcia organizowane są w sposób odmienny niż religia. W statucie SOSW zapisano: *Uczniowie korzystający z nauki religii prowadzonej przez kościoły lub związki wyznaniowe w grupach międzyszkolnych i w punktach katechetycznych lub uczęszczający na zajęcia z etyki organizowane na podobnych zasadach otrzymują ocenę z religii (etyki) na świadectwie na podstawie zaświadczenia przekazanego przez katechetę lub nauczyciela etyki* - § 7 ust. 3 statutu. Wynika stąd, że szkoła nie przewiduje organizacji lekcji etyki, sugerując możliwość organizowania jej wyłącznie w grupach międzyszkolnych (por. § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach, w powiązaniu z § 2 ust. 1-3 tegoż). Należy ponadto dodać, że podanie do szkoły zawiera zapis: *Będąc odpowiedzialnym za wychowanie mojego dziecka wyrażam zgodę*/nie wyrażam zgody na jego uczestnictwo w zajęciach religii katolickiej */ewangelickiej** (+ instrukcja wypełniania oraz miejsce na podpis rodziców ucznia).

11. Na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, ze zm.) zaleca się:

1) Przydzielać nauczycielom do prowadzenia zajęcia zgodnie z posiadanymi przez nich kwalifikacjami, w szczególności powierzać prowadzenie zajęć języka obcego w szkole podstawowej osobie posiadającej kwalifikacje określone w § 12 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 roku w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. z 2017 r. poz. 1575, ze zm.), w powiązaniu z § 15 ust. 5 wskazanego wyżej rozporządzenia.

Termin realizacji: od 4 grudnia 2019 roku

2) O każdym wypadku (niebędącym wypadkiem śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym) należy zawiadomić niezwłocznie (poza rodzicami (opiekunami) poszkodowanego, pracownikiem służby bezpieczeństwa i higieny pracy, społecznym inspektorem pracy, organem prowadzącym) także radę rodziców, zgodnie z § 41 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, ze zm.).

Termin realizacji: od 20 listopada 2019 roku

3) Przestrzegać kompetencji samorządu uczniowskiego w zakresie uchwalania regulaminu organu przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym, zgodnie z art. 85 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, ze zm.) oraz prawa samorządu uczniowskiego do wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu, zgodnie z art. 85 ust. 5 pkt. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.

Termin realizacji: od 10 grudnia 2019 roku

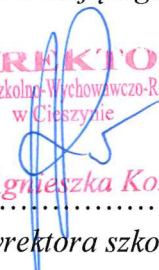
WIZYTATOR

mgr Małgorzata Kasztura

..... Zielko-Błota, 19 listopada 2019 r.
podpis kontrolującego, miejsce i data podpisania protokołu

DYREKTOR

Zespołu Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych
w Cieszyńsku

mgr Agnieszka Koziel

..... Boduko Boas 19. 11. 19
podpis dyrektora szkoły/placówki, miejsce i data podpisania protokołu

4) Poświadczenie odbioru protokołu kontroli:

DYREKTOR

Zespołu Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych
w Cieszyńsku

mgr Agnieszka Koziel

..... Boduko Boas 19. 11. 19
podpis dyrektora szkoły/placówki, miejsce i data odbioru protokołu

Dyrektorowi szkoły/placówki, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, przysługuje prawo zgłoszenia pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole kontroli do Śląskiego Kuratora Oświaty, ul. Powstańców 41a, 40 – 024 Katowice, zgodnie z § 18 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1658, ze zm.).